

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ
Тұсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 1-19

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ

Ұлттық өнер академиясы

Қабылдау комиссиясының төрағасы

А.Жудебаев

(Ғылыми кеңестің 30.04.2025 жылғы
отырысының №10 хаттама шешімі)

«7М02193 – «СЦЕНОГРАФИЯ», «7М02163-СЦЕНОГРАФИЯ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА ТҰСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы
2025 ж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ
Тұсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік күжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 2-19

1. ӘЗІРЛЕНДІ

Жангужинова М.Е. – PhD, профессор, «Сценография» кафедрасының менгерушісі

2. ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Сценография» кафедрасының отырысы

Хаттама № 10 «02» мамыр 2025 ж.

«Сценография» кафедрасының менгерушісі

Жангужинова М.Е.

3. КЕЛІСІЛДІ

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор

Халыков К.З.

Ғылыми кадрларды даярлау бөлімінің басшысы

Кульшанова А.А.

**7M02193, 7M02163 – «Сценография»
білім беру бағдарламалары бойынша
магистратураға тұсу емтиханының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Магистратура бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің осыған дейінгі деңгейі (бакалавриат) бағдарламасының көлеміне сай құрастырылған.

«Арт-менеджмент» білім беру бағдарламасы магистратураға қабылдау келесі бағыттар бойынша білім алғандарға рұқсат етіледі:

B023 – Режиссура, арт-менеджмент (5B042300 – Арт-менеджмент және продюсерлеу, 6B02153-Арт-менеджмент, продюсерлеу, 6B02191-Арт-менеджмент, 6B02187-Режиссура);

B024 – Музыкатану және өнертану (5B040100 –Музыкатану, 5B041600 – Өнертану);

B027 – Театр өнері (5B040600 – Режиссура);

B029 – Аудиовизуалды құрылғылар және медиа өндіріс (5B020400 – Операторлық өнер);

B031 – Мода, интерьер дизайнны және өндірістік дизайн (5B041700 – Сәндік өнер, 5B042300 – Арт-менеджмент, 5B042100 – Дизайн);

B039 – Мәдениеттану (5B020400 – Мәдениеттану);

B042 – Журналистика және репортерлік іс (5B050400–Журналистика);

B044 – Менеджмент және басқару (5B050700 – Менеджмент, 5B051000 –Мемлекеттік және жергілікті басқару, 5B050700 – Экономика);

B070 – Тоқыма: киім, аяқ киім және бұйымдар (5B073300 – Тоқыма материалдарының технологиясы мен жобалануы);

B073- Сәулет және құрылыш (5B042000-Сәулет);

B092 – Тынығу (5B090600 – Мәдени-тынығу жұмысы).

Артықшылық беріледі:

- бейін бойынша кәсіби немесе ғылыми-педагогикалық жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға;
- бейіні бойынша ғылыми жарияланымдары бар, ғылыми-зерттеу жұмыстары конкурстарының жүлдегерлері мен лауреаттарына;
- бейін бойынша маңызды шығармашылық жобалардың авторларына, халықаралық және республикалық шығармашылық конкурстардың жүлдегерлері мен лауреаттарына;
- шетел тілін еркін немесе жоғары деңгейде менгерген тұлғаларға.

Бейіндік бағыттағы магистратураға сұратылған бағыттың бейініне сәйкес 10 жылдан астам жұмыс өтілі бар, сондай-ақ олардың басшылығымен іске асырылған

арт-жобалары бар, түрлі наградаларға ие болған тұлғалардан құжаттар қабылданады.

Сценография білім беру бағдарламасына оқуға түсушілерге қойылатын негізгі талаптар

1. Магистратураға түсушінің:

Түсінігі болу керек:

Болашақ мамандығының әлеуметтік маңыздылығы, оның қызметінің нақты саласын анықтайтын пәндердің маңыздылығы, олардың білімнің тұтас жүйесіндегі байланысы, шикізатты өндіру ерекшеліктері туралы сауаттылығы, сонымен қатар бұйымдар мен тауарларды өндіруге арналған материалдар түсіне біліуі;

- Қазақстанның және шет елдердің көркем, материалдық мәдениетінің даму ерекшеліктері, театр және сценография тарихы, дәстүрлі, заманауи және тарихи киімдері туралы;
- олардың болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік мәні туралы, эксперименттік зерттеулер жүргізуінде жаңа әдістері, аспаптары мен жабдықтары туралы; театр өнерінің, сценографияның және женіл өнеркәсіптің әртүрлі салаларының даму перспективалары туралы.

Білу керек:

- әртүрлі тарихи дәуірде көрінетін өнердің, көркем шығармашылықтың ғылыми, философиялық, мәдениеттанулық және идеологиялық негіздерді;
- жобаларды құру тәсілдерін; маркетингтік және фандрейзингтік стратегияны қалыптастыру ережелерін; креативті индустриялардың нормативтік-құқықтық құжаттамасын жасау форматтарын;
- коммуникацияның негізгі теориялары мен әдістерін, шығармашылық психология заңдары мен команданы қалыптастыруды.

Түсіну керек:

- дәстүрлі және заманауи техникаларды, материалдар мен құралдарды қолдана отырып, өнердің қарточка түрлері мен жанрларында бейнелер жасаудың жалпы заңдары мен әдістерін;
- көркем жобаларды жасау бойынша жұмыстағы менеджердің рөлін;
- бейнелеу, музика, театр, медиа және кино өнерісаласындағы басқару тәсілдерін; негізгі ғылыми-техникалық проблемалардың жай-күйін, кәсіби қызметтің аралассалаларының перспективалары мен өзарабайланысын түсіну;
- заманауи арт-менеджменттің даму үрдісін түсіну, арт-менеджменттің теориялық, тарихи, шығармашылық және мәдени аспектілерінің дамуының негізгі заңдылықтарын менгеру, қойылған міндеттерге шығармашылық көзқарасқа негізделген жобалы қидеяларды әзірлеуге дайын болу;

- көркем жобаны іске асыру кезінде басқару құралдарының барлық спектрін қолдануды түсіну; жобалау алдындағы зерттеулерді өзбетінше жүргізу, нәтижені бағалау; жобаның инновациялық идеясын генерациялау процесі және оны іске асыру бойынша қадамдар;

- арт-жобаға қойылатын талаптар, жобаны орындау міндеттері мен тәсілдерінің жиынтығын синтездеу мүмкіндігін; тұжырымдамалық, шығармашылық тәсілге негізделген жобалық идеяны әзірлеу.

Менгеру керек:

- кәсіби қызметтің жалпы методологиясы мен кәсіби шығармашылықты дамытуды;
- заманауи техникамен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, кәсібиқызмет саласында ақпараттық технологияларды қолдана білу;
- магистратурада білім алуды жалғастыру және кәсіби қызметүшінқажетті жаңа білім алу дағдыларын енгеру;
- әртүрлі техникалармен топпен және мердігерлермен қарым-қатынас құру тәсілдерін меңгеру;
- презентациялар мен келіс сөз процесінің дағдыларын еркін меңгеру, пікір сайыс жасай білу;
- жобаны жүргізу үшін қажетті іскерлік құжаттарды жасау дағдыларын меңгеру;
- жобаларды қаржыландыру мүмкіндіктерін талдау дағдыларын меңгеру;
- бизнес-жоспарлар мен жобалық етінімдерді құрастырудың теориялық білімі мен практикалық тәсілдерін меңгеру;
- шығармашылық психология, HR, PR және маркетинг бойынша білімі болып сәйкесінше осы салаларды талдай білу.

Құзыретті болу керек:

- театр өнері мен сценографиясының теориясы мен тарихы мәселелері бойынша;
- сценографиядағы заманауи тенденциялар, сән, стильдер мен киім дизайнындағы үрдістер саласында;
- безендіру құрылымдарын жобалаудың теориясы мен әдістемесі, костюмдік және дизайн графикасы саласында;
- технология, дизайн және декорация, киім өндірісі саласында оқуға түсу кезінде талапкерлер қабылдау емтихандарын тапсырады: шет тілінен тестілеу және мамандығы бойынша ауызша емтихан. Мамандық бойынша емтихан сұрақтары «Сценография тарихы», «Әлемдік киім тарихы», «XX ғасыр сәнінің тарихы», «Тарих» арнайы пәндерін меңгеру барысында оқытылатын тақырыптарға сәйкес құрастырылған. қазақ киімінен».
- ғылыми жұмыс жазу дағдысы.

2. **Қабылдау емтиханына** Магистратура және PhD докторантурасына қабылдау ережесіне сәйкес, қабылдау емтиханы мыналарды қамтиды:
- Жазбаша эссе (ғылыми-педагогикалық бағыт бойынша);
  - Коллоквиум (бейіндік бағыт бойынша);
  - Рефератты қорғау. Рефератты «Сценография» кафедрасы ұсынған тақырыптардың біреуі бойынша талапкер алдын ала орындалады.

Саяси жене әкімшілік мемлекеттік қызметшілердің, сондай-ақ тиісті салалардағы азаматтық қызметшілер лауазымдарының тізіліміне сәйкес басқарушылық лауазымда кемінде бес жыл еңбек өтілі бар немесе бейінді магистратураның білім беру бағдарламасына сәйкес бейіні бойынша кемінде он жыл еңбек өтілі бар тұлғалар ЖҖОҚБҰ қабылдау комиссиясы өткіzetін сұхбат нәтижелері бойынша ақылы негізде окуға қабылданады.

Эссе тақырыптары

1. XXI ғасырдың алғашқы он жылдығындағы қазақ театры сценографиясының дамуы
2. Тарихи дәуірлер сценографиясын зерттеудегі жасанды интеллекттің мүмкіндіктері
3. Қазақ театрындағы қазіргі жанрларды мультимедиалық сценография арқылы бейнелеу мәселелері
4. Қазақстан сценографиясындағы медиа өнер: шығу тегі, ерекшеліктері, көркемдік тәсілдері мен болашағы
5. Иммерсивті театр және жасанды интеллект: кеңістікпен жаңа деңгейдегі байланыс
6. Қазақ театры сценографиясы — режиссерлік идеяны бейнелейтін көркем мәтін
7. Кейіпкер бейнесін жасау: жасанды интеллект арқылы костюмдер мен образдарды визуализациялау
8. XXI ғасырдағы қазақ театрларының сценографиясы
9. XX ғасырдың соңғы жылдары мен XXI ғасырдың басындағы сценографияның негізгі принциптері
10. Драмалық қойылымдарда сценография үшін компьютерлік және медиа технологияларды қолдану әдістері
11. Сценографияда жаңа компьютерлік және медиа технологияларды қолдану және дамыту жолдары
12. Әлем театрларындағы экосценография: табигатты сақтайтын көркемдік тәсілдер

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Тұсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 7-19

13. Қазақстандағы сценография саласындағы стартаптар: дамуы, тәуекелдері және болашағы
14. Қазақстан сценографиясы мен креативті индустриялар: жаңа мүмкіндіктер мен даму жолдары
15. Қазақстандағы тәуелсіз театрлардың сценографиясын дамыту үрдістері
16. Қазақ балетінің сценографиялық шешімдері
17. Қазақстан театрындағы ойынға негізделген сценография
18. Қазақстан сахналарындағы суретші театры
19. Грим өнерін үйрету әдістемесін жасау
20. Грим өнеріндегі жаңа жобалар мен шығармашылық жаңашылдықтар
21. Креативті индустрия аясындағы грим өнерінің инновациялық жобалары
22. Грим өнеріндегі онлайн стартаптар: жаңаша бағыттар
23. Онлайн стартаптардағы грим өнерін цифрландыру
24. Қазақстандағы ойындық сценография (қайталанған, бірақ синоним ретінде қолдануға болады)
25. Қазақстан сахналарындағы суретшілер театры (қайталанған нұсқа, бірақ түсінікті тілде жазылған)

**ПӘНДЕРДІҢ АТАУЫ, ОЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ БӨЛІМДЕРІ ЖӘНЕ
ДАЙЫНДАЛУҒА АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР (бейіндік бағыт)**

1. «Сценографияның тарихы»

1. Театр-сәндік өнердің бастаулары
2. Ежелгі Греция театры
3. Рим театры
4. Орта ғасырлардағы сәндік өнер
5. Қайта өрлеу дәуірінің сәндік өнері
6. XVIII ғасырдағы театр-сәндік өнер.
7. XIX ғасырдағы театр-сәндік өнер.
8. XX ғасырдағы театр-сәндік өнер.
9. Қазіргі сценография

«Сценография тарихы» пәнінің сұрақтары:

1. Ежелгі грек театрының құрылымы, сахналық безендірудің эволюциясы.
2. Ортағасырлық мистериялардағы симультандық әрекет принципі – театр кеңістігін безендірудегі негізгі элементтер ретінде «орындар» мен «беседкалар».
3. Барокко дәуіріндегі Италияның театр-декорациялық өнері.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Тұсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 8-19

4. XVI–XVII ғасырлардағы Англияның театр-декорациялық өнері.
5. XVII–XVIII ғасырлардағы Францияның театр-декорациялық өнері.
6. П. Гонзагодың театр суретшісі ретіндегі қызметі.
7. XX ғасырдың 30–40-жылдарындағы Қазақстанның театр-декорациялық өнері.
8. XX ғасырдың 20-жылдарындағы кеңестік театрдағы сценографиялық эксперименттер.
9. XX ғасырдың бірінші жартысындағы еуропалық сценографиядағы жаңа формаларды іздеу.
10. XX ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстан сценографиясының негізгі жетістіктері (таңдал алғынған бір сценографтың шығармашылығы негізінде 11.13 ғасырдағы еуропалық театрдың театрландырылған қойылымдарын безендіру техникасының аллегориялық символизмі, онда әртүрлі көріністердің декорациялары бір мезгілде сахнада орнатылды.
12. 16-17 ғасырлардағы Батыс Еуропа театрының сараланған кеңістігіндегі декорацияның наизағайдай жылдам өзгеруіне бейімделген архитектуралық-конструктивтік жаңалықтар.
13. 9-13 ғасырлардағы ортағасырлық спектакльдердегі жанрлық саралау: гажайыптар, жұмбақтар, адамгершілік.
14. Қайта өрлеу театрының архитектуралық формаларындағы мәдени қабылдаулар: театрдың құрылғысы, дизайн техникасы және визуализация әдістері.
15. Ортағасырлық спектакльдің прототипі және эсхатологиялық метафорасы ретіндегі театрлық көріністің декорациялық дизайн түрі.
16. Ренессанс театрының ішкі кеңістігінің негізгі элементтерін ерекшелендіретін архитектуралық құрылыш.
17. Ортағасырлық жұмбақ көріністерді визуализациялауға арналған жылжымалы трансформаторлар – пеженттердің сипаттамалары мен ойын мүмкіндіктері.
18. Белгілі бір арнайы эффектілерді көрсетуге бағытталған сахналық планшетті жобалаудағы динамикалық және ойын басымдықтары.
19. Сахналық кеңістік метафизикасы: шарттылық және қажеттілік.
20. Ежелгі театр онтологиясы мен антропологиясы: ежелгі спектакльді бейнелеу принциптері.
21. Көлденең кабельдік жүйелердің бірқалыпты қозгалысын қамтамасыз ететін жоғарғы саты кеңістігінің конструкциялары мен құрылымдық сипаттамалары.
22. 17-18 ғасырлардағы жапон театрындағы сахналық кеңістіктің көркемдік шешімі мен ұйымдастырылуының шартты-символдық сипаты.

- 23.17-18 ғасырлардағы жапон театрының визуалды-онтологиялық моделінің фантасмагориясы.
- 24.Көрермендерге арналған орындықтармен толық немесе ішінара қоршалған ашық саҳнаның архитектуралық параметрлері мен сипаттамалары.
- 25.Негізгі саҳнаның артқы жағына іргелес үш жағынан тұйықталған саҳналық кеңістіктің сипаттамасы.
- 26.Портал қабырғасымен сараланған театр кеңістігінің функционалдық-семантикалық сипаттамалары: саҳна және аудитория.
- 27.Шығыстың дәстүрлі театрларындағы сәндік гримнің канондары мен заманауи интерпретациялары
- 28.Жұмыстың негізгі бағыттары мен принциптері деп аталатындар. кейіпкердің «шартты» жасалуы.Дәстүрлі антикварлық трагедиялардағы шартты гримнің максимализмі.
- 29.Дәстүрлі көне трагедияларда шартты гримді барынша пайдалану.
- 30.20 ғасырдағы орыс драматургиясындағы кейіпкерлердің тозақтық гримін жасау технологиясы.

Қолданылатын әдебиеттер тізімі

1. Алексеева А. Шетел театрының тарихы. М., Өнер, 1978 ж
2. Березкин В.И. Орындаушылық дизайн өнері. М., 2003 ж
3. Березкин В. Ресейдегі театр және сәндік өнердің тарихы. М., 2004 ж
4. Березкин В.И. Сценография өнері пайда болғаннан 20 ғасырдың басына дейін. М., Өнер, 2004 ж
5. Дүниежүзілік театр тарихы. Үлкен суреттелген энциклопедия. М., Аст-Астрель, 2009 ж
6. Бояджиев Г.Н. Театр-сәндік өнердің бастаулары. М.Ағарту 1979 ж
7. Всеволодовский-Генгресс В.И. Орыс театрының тарихы. Л.-М. 1999
8. Геташвили Н.В. Кеңістіктік декорациялар. М., Өнер, 1998 ж
9. Джон Э.Болт. Орыс театрының әртістері 1880-1930 жж М., Өнер, 1990 ж
10. Коган Д. Суретші және театр. М., Өнер, 1998 ж
11. Козлинский В.И., Фрезе Е.П. Суретші және театр. М., Арт-Родник, 2008 ж
12. Мокульский В. Шетел театрының тарихы. М., 1998 ж
13. Пожарская А. XIX ғасырдың соңындағы орыс театр-декоративті өнері. М., Өнер, 2004 ж
14. 1.Рындин А.Кеңестік театр-сәндік өнер. М. 1998 ж

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

**Тұсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі**

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 10-19

15. 2. Сыркина Қ.ХІХ ғасырдың сонындағы орыстың театр-сәндік өнері. ерте 20 ғасыр М., Эксмо, 2009 ж
16. Френкель М. Кеңес театрының театрлық-сәндік өнері. М.Риполь классикасы, 2008 ж
17. Аникст А. Драматургия теориясы. М. Өнер 1978 ж
18. Базанов В.В. Сахна, техника, қойылым. М., Өнер, 2004 ж
19. Березкин В.И. Бүгін театрда суретші. Минск, Грэвцов баспасы, 2009 ж
20. Михайлова А.А. Қойылымның көркемдік бейнесі. Мәскеу «astrel-SPb» Санкт-Петербург, 2007 ж
21. Правоверова П. Дүние – театр. М., Арт-Феникс 2003 ж
22. Сыркина Ф.Я. Гонзаго Пьетра Готтардоның өмірі мен шығармашылығы. М., Өнер, 2004 ж
23. 10.Театр энциклопедиясы. М., бап. Т. 1-5
24. Коваленко Г.Ф. Театр дизайнері Даниил Лидер. М., Өнер, 1997

2. «Заманауи театрдағы сахна кеңістігінің типологиясы және трансформациясы»

«Заманауи театрдағы сахна кеңістігінің типологиясы және трансформациясы» пәнінің мазмұны

1. Сценография дербес өнер түрі ретінде: қолданбалыдан концептуалдыға дейін.
2. Заманауи сценографиядағы кеңістіктік шешімдер: типологиясы және тәсілдері.
3. Сценография және жаңа театр формалары: перформативтілік, интерактивтілік және иммерсивтілік.
4. Заманауи сценографиядағы технологиялар және мультимедиа.
5. Заманауи сценографиядағы материалдар мен технологиялар: инновациялар және тұрақтылық.
6. Тәуелсіз театрдағы сценография: ерекшеліктері мен қыындықтары.
7. Жарық және костюм сценографиялық ансамбль элементтері ретінде.
8. Сценографиялық шешімдерді талдау: идеядан жүзеге асыруға дейін.

«Заманауи театрдағы сахна кеңістігінің типологиясы және трансформациясы» пәнінің пәнінің сұрақтары

1. Сценограф рәлінің тарихи эволюциясы. Сценография авторлық ой және бірлескен шығармашылық ретінде.

2. Заманауи сценографияның негізгі функциялары мен міндеттері.
3. Сценограф суретші-зерттеуші және концептуалист ретінде.
4. Ежелгі грек театрындағы сахналық кеңістіктің құрылымы мен орналасуын талдау.
5. Сахналық алаңдардың әртүрлі түрлері мен типтерін жіктеу.
6. "Бос", "толы" және "бейтарап" кеңістік ұғымдары.
7. Көп деңгейлі және трансформацияланатын конструкциялар.
8. Әртүрлі сахна типтеріне арналған сценография: классикалық портал, аrena, әмбебап кеңістік, қара кабинет (black box).
9. Сценографияның физикалық театрмен, перформанспен, site-specific және иммерсивті қойылымдармен өзара әрекеттесуі.
10. Сценография "бірлескен орындаушы" және көрерменді тарту элементі ретінде.
11. Кеңістік арқылы атмосфераны және эмоционалды әсерді қалыптастыру.
12. Декорацияларды "жұмсақ" және "қатты" деп жіктеу және олардың театр қойылымдарында қолданылуын талдау.
13. Ортағасырлық театрдағы симультанды сахнаның философиялық аспектілері.
14. Бейнепроекцияларды, мэппингті, толықтырылған (AR) және виртуалды (VR) шындықты қолдану.
15. Сандық декорациялар және олардың физикалық кеңістікпен интеграциясы.
16. Жарық және дыбыстық инсталляциялар сценографиялық шешімнің бөлігі ретінде.
17. XX ғасырдағы кеңістіктік сахнасы бар театрлар құрылышының ерекшеліктері.
18. Әмбебап театр құрылышының ерекшеліктері.
19. Сценографиялық дизайндыдағы экологиялық аспектілер және тұрақтылық.
20. Шектеулі ресурстар жағдайындағы көркемдік стратегиялар ретіндегі минимализм және метафоралық.
21. Ұлттық бірегейлікті іздеу және өзекті әлеуметтік-мәдени қайшылықтармен сценография арқылы жұмыс істеу.
22. Тәуелсіз театрлар сценографиясының әлемдік постдраматикалық тенденциялармен өзара әрекеттесуі.
23. Кейс-стади: Әлемдік және қазақстандық театрлардың көрнекті сценографиялық жұмыстарын талдау.
24. Ортағасырлық мистериялық спектакльдер.
25. Статикалық және динамикалық тепе-тендік ұғымын ашу.

26. Спектакльдің сахналық формаларын жасаудағы театр архитектурасының рөлі.
27. Театр өнерінің бейнелеу құралдарын талдау және олардың көрерменнің визуалды қабылдауына әсері.
28. Театр кеңістігіндегі атмосфераның көрерменнің эмоционалды жағдайына әсерін зерттеу.
29. Декорациялардың аудио динамикасын эмоционалды әсер ету құралы ретінде талдау, жасау кезеңдерін сипаттау.
30. Сценографияның спектакльдің уақытын, ырғағын және драматургиясын қабылдауға әсері.

Колданылатын әдебиеттер тізімі

1. Березкин, В.И. *Әлемдік театрдағы сценография өнері: бастаудан XX ғасырдың ортасына дейін*. – М.: УРСС, 2011.
2. Березкин, В.И. *Суретші театры*. – М.: Аграф, 2004.
3. Годер, Д. *Әртістер, визионерлер, цирк әртістері. Визуалды театр туралы әсселер*. – М.: Новое литературное обозрение, 2018.
4. Кокс, Г. *Сценография*. – М.: Академический Проект, 2011.
5. Aronson, A. *Тұңғышыққа қарау: Сценография туралы очерктер*. – Ann Arbor: University of Michigan Press, 2007.
6. Howard, P. *Сценография дегеніміз не?* – Abingdon: Routledge, 2009.
7. Brewster, K., Shafer, M. *Teatr дизайнның негіздері*. – Wadsworth Publishing, 2011.
8. Леман, Х.-Т. *Постдраматикалық театр*. – М.: ABCdesign, 2013.
9. Fischer-Lichte, E. *Трансформацияның түрлендіруші күші: жаңа эстетика*. – Abingdon: Routledge, 2008.
10. Brook, P. *Бос кеңістік*. – New York: Touchstone, 1996.
11. Pavis, P. *Teatr сөздігі: терминдер, ұғымдар және талдау*. – Toronto: University of Toronto Press, 1998.
12. Schechner, R. *Перформанс тану: Кіріспе*. – Routledge, 2013.
13. Oddey, A., White, C. *Кеңістіктердің әлеуеті: спектакль дизайнның театрландырылғандығы*. – Intellect Books, 2014.
14. Gale, J. *Цифрлық сценография: театр дизайнның болашағы*. – Routledge, 2021.

15. Hutcheon, L., O'Flynn, S. *Бейімделу теориясы*. – Routledge, 2012.
16. Svoboda, J. *Театр кеңістігінің құпиясы: Йозеф Свободаның естеліктері*. – Applause Books, 1993.
17. Brauneck, M. *Қазіргі Еуропадағы тәуелсіз театр: құрылымдар – эстетика – мәдени саясат*. – Peter Lang, 2017.
18. Халықов Қ.З., Тұстікпаев Қ.Ж. Қазақ драма театрындағы қойылымдардың көркемдік тиімділігі. 10.62 б.т. Монография. "Smart University Press" баспасы, Алматы, 2022 ж. 180 б.
19. Базанов В.В. Сахна, техника, спектакль. М., Искусство, 2004
20. Березкин В.И. Бүгін театр суретшісі. Минск, ГревцовПаблишер,2009
21. Михайлова А.А. Спектакльдің көркем образы. Москва «Астрель-СПб» Санкт-Петербург, 2007
22. Коваленко Г.Ф. Театр суретшісі Даниил Лидер. М., Искусство, 1997
23. Базанов В.В. Жаңа спектакль шығару жұмысы // Сахна технологиясы. М., 2005.- С.307 - 355.
24. Бархин, С.М. *Сценография: тәжірибе сұхбат*. М.: РАТИ-ГИТИС, 2011.
25. Боровский, Д.Л. *Убегающее пространство*. – М.: ACT, 2013
26. O'Dwyer, N., McKinney, J., Palmer, S., Di Benedetto, S.A. Цифрлық сценография: өнімділік пен интерактивті медиадағы эксперимент пен инновацияның 30 жылдығы (орындалу және дизайн). – Methuen Drama, 2022.
27. Коган Ю.О. Спектакльді дайындау технологиясы және жоспарлау техникасы // Сахна техникасы және технологиясы. 1976. Вып.2.С. 29-34.
28. Hann, R. *Сценографиядан тыс*. – Routledge, 2019.
29. Сундстрем Л.Г. Жаңа қойылымдар саны «театр – көрермен» жүйесінің сипаттамасы ретінде// Театр және уақыт. - М.,1985. - С.133 - 141.
- 30.Халыков, Кабыл и Сангуль Каржаубаева. «Түркі әлемі театрлары сценографиясының интертекстуалдылығы: кеңістік пен уақыт трансформациясы». *Central Asian Journal of Art Studies*, т. 8, № 3, 2023, с. 29-45, DOI: 10.47940/cajas.v10i3.744

3. Әлемдік костюм тарихы

«Әлемдік костюм тарихы» пәнінің мазмұны

Кіріспе дәріс. Киімнің пайда болуы және оның негізгі қызметтері. Ежелгі Египет костюмі.

Ежелгі Шығыс костюмі.

Ежелгі Грекия мен Ежелгі Римнің костюмі.

Византия костюмі.

Ерте орта ғасырлардағы және романдық кезеңдегі костюм. Готикалық стильде ортағасырлық костюм.

Үндістан мен араб әлемінің костюмі.

Қытай, Жапония, Корея және Монголияның костюмі.

Орталық Азия костюмі.

Ренессанс костюмі.

17-19 ғасырлардағы Батыс Еуропалық костюм.

19-20 ғасырлар тоғысындағы Батыс Еуропа костюмі.

Сән IXX-XX ғасырлар.

«Әлемдік костюмнің тарихы» пәнінің сұрақтары

1. Киім мен костюмнің тарихи дамуы мен типологиясы: эволюциялық аспектілер мен жіктеу тәсілдері.
2. Ежелгі Египет костюмінің негізгі сипаттамалары: киім түрлері, пішу әдістері, маталар түрлері, сәндік элементтер, аксессуарлар, шаш үлгілері, косметика және макияж.
3. Ассирия мен Вавилон костюмінің ерекшеліктеріне кешенді талдау: киім түрлерінің алуан түрлілігі, пішімдік ерекшеліктері, қолданылған материалдар, сәндік элементтер мен шаш үлгілері.
4. Антикалық дәуірдегі костюм: киім түрлерінің типологиялық әртүрлілігі, силуэт пен пішудің ерекшеліктері, матадан қолдану ерекшелігі, аксессуарлар мен шаш үлгілері.
5. Ежелгі Грек костюмінің сипаттамасы: стильдік әртүрлілік, пішу технологиялары, материал таңдау үрдістері, сәндік элементтер мен шаш үлгілері.
6. Ежелгі Рим костюмі: киім түрлері, тәндік пішімдер, қолданылған маталар, сәндік-безендіру элементтері мен шаш үлгілері.
7. Ортағасырлық Еуропа мемлекеттеріндегі костюм: стильдік бағыттар, пішу ерекшеліктері, материалдық база, аксессуарлар мен шаш үлгілері.
8. Готикалық костюмнің ерекшеліктері: киім түрлерінің әртүрлілігі, конструктивтік ерекшеліктері, қолданылған материалдар, аксессуарлар, шаш үлгілері, косметика мен макияж.

9. Қайта өрлеу дәуіріндегі костюм: киім түрлері, пішу тәсілдері, қолданылған материалдар, сәндік элементтер мен шаш үлгілері.
10. Барокко дәуіріндегі костюм: стильдік әртүрлілік, силуэттік және конструктивтік ерекшеліктер, қолданылған маталар, сәндік элементтер, шаш үлгілері, косметика мен макияж.
11. Ежелгі грек костюмі сипаттамасы. Киім төрлері, кесу, маталар, аксессуарлар және шаш үлгілері.
12. Ежелгі Рим костюмі ерекшелігі. Киім төрлері, кесу, маталар, аксессуарлар және шаш үлгілері.
13. Қазіргі стильдегі костюмге сипаттама. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
14. Жапонияның костюмінің сипаттамасы. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
15. Костюмнің ерекшелігі. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
16. Қытайдың костюмінің ерекшелігі. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
17. Үндістанның костюмінің ерекшеліктері. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
18. Араб елдерінің костюмінің сипаттамасы. Киім түрлері, кесу, маталар, аксессуарлар және шаш үлгілері.
19. Қазақтың киімі. Киім түрлері, кесу, маталар, аксессуарлар және шаш үлгілері.
20. Орта Азиялық киімдердің ерекшеліктері. Киім түрлері, кесу, маталар, аксессуарлар және шаш үлгілері.
21. Art Deco костюмінің сипаттамасы. Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
22. 1920 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
23. 1930 жылдардағы сәнге тән белгілер: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
24. 1940 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
25. 1950 жылдардағы сәнге тән белгілер: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ
Түсі емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 16-19

26. 1960 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
27. 1970 жылдардағы сәнге тән белгілер: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
28. 1980 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
29. 1990 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлері, кесу, мата, аксессуарлар мен шаш үлгілері, макияж, макияж.
30. 2000 жылдардағы сән ерекшеліктері: Киім түрлерінің әртүрлілігі, тән пішіндер, қолданылатын материалдар, аксессуарлар, шаш үлгілері, грим және макияж.

Қолданылатын әдебиеттер тізімі

- 1) Синтез искусств в изобразительном искусстве Казахстана XX-XXI веков [Текст] / отв. За выпуск А.Б.Кежакулова, А.Т.Еспенова.- Алматы: ИЛИ МОН РК, 2017.- 328 с. ISBN 978-601-230-074-
- 2) Рескин, Д.Лекции об искусстве [Текст] / Джон Рескин; пер. П.С.Когана.- М.: ACT, 2019.- 464 с. ISBN 978-5-17-112022-1
- 3) Пушнова, Ю.Б. Теория и история искусств [Текст] / Ю.Б. Пушнова.- М.: T8RUGRAM/Научная книга, 2017.- 100с. ISBN 978-5-221-05129-8
- 4) Аксенова, А.Г.История искусств. Просто важном. Стили, направления и течения [Текст] / Алина Сергеевна Аксенова.- М.: Эксмо, 2020.- 20с.ISBN 978-5-699-94070-7
- 5) Березкин,К.Искусство сценографии мировой театра [Текст]. Т.5. Театра художника. Мастера / В.И. Березкин.- М.: КомКнига, 2012.- 600 с. ISBN 978-5-484-01287-9.
- 6) Мокульский, С.С. История западноевропейского театра в двух частях [Текст] / С.С. Мокульский.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2011.- 720 с.ISBN 978-5-8114-1226-6
- 7) Базанова, В.В.Театральные здания и сооружение: структура и технология [Текст]: учебник / В.В. Базанова.- 2-е изХалыков, К.З.
- 8) Внешняя форма спектакля . [Текст]: учебник / К.З. Халыков.- по спец Сценография.- Алматы: КазНАИ им.Т.Жургенова, 2015.- 240 с.
- 9) ISBN 9965-630-63-1д.- СПб.: СПбГАТИ, 2013.- 104с.ISBN 978-5-88689-086
- 10)Лотман,Ю Семиосфера [Мәтін] / Юрий Лотман.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2019.- 640 б. ISBN 978-6017943-34-9
- 11)Сайд, Э.У. Ориентализм [Мәтін] / Эдуард Уали Сайд.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2019.- 328 б.
- 12)ISBN 978-601-7943-35-6Акилова, К.

- 13)Поиски смысла [Текст] / Камола Акилова; науч. Ред. Т.М.Махмудов.- Ташкент: Издательство журнала «Sanat», 2016.- 376с. ISBN 978-9943-388-70-3
- 14)Рихтер.Х Да Да – искусство и антиискусство. Вклад дадистов в искусство XX века [Текст] / Ханс Рихтер.- Комментированное изд, с приложением библиографии дада.- Гилея, 2018.- 360 с.ISBN 978-5-87987-112-8
- 15)10.Балым, К. Театрану [Мәтін]: Kіріспе / Кристофер Балм; Аудармашы: Женісұлы Е.- 1-ші басылым.- Уордл, И. Театральная критика [Текст]: Учебник / Ирвинг Уордл.- М.: ГИТИС, 2013.- 200 с.ISBN 978-5-91328-089-Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 224 б. ISBN 978-601-7943-86-8
- 16)Семинар по театральной критике [Текст]: Учебное пособие / Сост.Песочинский Н.В.- СПб.: СПБГАТИ, 2013.- 256с.ISBN 978-5-88689-093-8
- 17)Нұрпейіс, Б. Қазақ театр режиссерасының қалыптасуы мен даму кезеңдері (1915-2005) [Мәтін]: Монография / Бақыт Нұрпейіс.- Алматы: Қаратай КБ ЖШС "Дәстүр", 2014.- 520б.
- 18)ISBN 978 Еркебай, А. Қазіргі қазақ театры:тарихи спектакльдер [Мәтін]: Монография / Анар Еркебай.- Алматы: Қаз ҰӘ, 2015.- 212 б.ISBN 978-601-265-167-6-601-7204-21-1
- 19)Жақсылықова, М.Б. Қазақ кәсіби актерлік өнерінің даму ерекшеліктері [Мәтін]: зерттеулер мақалалар / М.Б. Жақсылықова.- Алматы: Қаратай, Дәстүр, 2014.- 384 б. ISBN 978-601-7204-20-4
- 20)Исламбаева, З. Терістік жіне шығыс өңірлеріндегі қазақ театрының дамуы [Мәтін]: монография / Зухра Исламбаева.- Алматы: КазНАИ им.Т.Жургенова, 2014.- 248 б.ISBN 978-601-265-194-2
- 21)Мұқан, А. Театрда туған толғамдар [Мәтін]: Зерттеулер мақалалар, рецензиялар / Аманкелді Мұқан.- Алматы: Балауса, 2019.- 386 б.ISBN 978-601-7977-04-7
- 22)Ескендиров, Н. Театр көкжиегі [Мәтін]: монография / Нартай Ескендиров.- Алматы: Т.Жүргенов атын.ҚазҰӘ, 2015.- 274 б. ISBN 978-601-265-166-9
- 23)Әбединова, С. Театрға тағзым [Мәтін]: монография / Сауле Әбединова.- Алматы: Ақжұніс, 2016.- 272 б. ISBN 978-601-80440-1-4
- 24)Бөпежанова, Ә.
- 25)Атырау облыстық драма театры [Мәтін]: жетпіс жеті жыл биігінде / Әлия Бөпежанова.- Астана: Бейбарыс, 2016.- 176б. ISBN 978-601-805640-6
- 26)Орлов Ю.М., Журова Г.А., Носырев К.М. Библиотека театрального продюссера: становки, репетиции, производство, паспорт спектакля. Выпуск 5
- 27)Халыков К.З."Макетирование I,II,III" по специальности 5B041000 «Сценография» (для специализации Театрально-декорационное искусство): Учебное пособие для студентов.
- 28)Zhanguzhinova M. Y..Professional competence of future costume specialists based on the research of international experience: - Monograph / Zhanguzhinova M.Y. – Almaty: Lantar Trade LLP, 2020. – 283p. ISBN 978-601-265-373-
- 29)Жангужинова М.Е. Формирование профессиональной компетентности студентов на основе модульного обучения в вузе: - Монография / Жангужинова

М.Е – Алматы: ТОО «Лантар Трейд», 2020. – 186с ISBN 978-601-265-370-0

- 30) Zhanguzhinova M.Y. Methodic of Formation professional competence of students – future costume specialists: - Study tutorial / M.Y. Zhanguzhinova – Almaty: Lantar Trade LLP, 2020. – 91p. ISBN 978-601-263-487-7
- 31) Тучкович, Е. Adobe Photoshop CC Мастер-класс Евгений Тучкович [Текст] / Евгения Тучкович.- 2-е издания.- СПб: БХВ-Петербург, 2017.- 496 с. ISBN 978-5-9775-3837-4
- 32) Kiper, A. Fashion Portfolio [Текст] = Фордфоля моды Дизайн + презентация: design + presentation / Anna Kiper Глушаков, С.В.
- 33) Corel 11 все для дизайнера [Текст] / С.В. Глушаков, Г.А. Кнабе.- Харьков: Фолио, 2003.- 536 с. ISBN 966-03-1998-3.- Великобритания: Batslord, 2014.- 224. ISBN 978-184-994-085-6
- 34) Березкин, В.И. Искусство сценографии мирового театра [Текст]. Т.5. Театра художника. Мастера / В.И. Березкин.- М.: КомКнига, 2006.- 600 с. ISBN 5-484-00694-5 ISBN 978-5-484-00694-6
- 35) Санникова, Л.И. Художественный образ в сценографии [Текст]: Учебное пособие / Л.И. Санникова.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2018.- 144с. ISBN 978-5-8114-2064-3 ISBN 978-5-91938-243-0
- 36) Алдошина, И.А. Музыкальная акустика [Текст]: Учебник / Ирина Аракьевна Алдошина.- СПб: Композитор, 2017.- 720 с. ISBN 978-5-7379-0298-8
- 37) Миловская, О. 3ds Max 2018 Дизайн интерьеров и Архитектуры [Текст] / Ольга Миловская.- Спб: Питер, 2018.- 400 с.ил. ISBN 978-5-4461-0698-1
- 38) Базанова, В.В. Театральные здания и сооружение: структура и технология : учебник / В.В. Базанова.- 2-е изд.- СПб.: СПбГАТИ, 2013.- 104с. ISBN 978-5-88689-086-0
- 39) Сераков, А.
- 40) Adobe Photoshop Lightroom 3 [Текст]: комплексная обработка цифровых фотографий / Александр Сераков.- М: БХВ-Петербург, 2012.- 304 с. ISBN 978-5-9775-0586-4
- 41) Terra культура : Избранное [Текст] / общ ред Суханцевой.- Луганск: ГЛАКИ им Матусовского, 2016.- 2011 с.
- 42) Фримен, Э. Паттерны проектирования [Текст] = Head First / Эрик Фримен, Элизабет Робсон.- СПб: Питер, 2018.- 656 с. ISBN 9785-49603210-0
- 43) Акилова, К. Поиски смысла [Текст] / Камола Акилова; науч. Ред. Т.М.Махмудов.- Ташкент: Издательство журнал «Sanat», 2016.- 376с. ISBN 978-9943-388-70-3
- 44) Элдридж, Р. Өнер философиясы кіріспе [Мәтін] / Ричард Элдридж.- 2-ші басылым.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 304б.- (Рухани жаңғыру). ISBN 978-601-7621-12-4
- 45) Балым, К. Театртану [Мәтін]: Kіріспе / Кристофер Балм; Аудармашы: Женісұлы Е.- 1-ші басылым.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 224 б. ISBN 978-601-7943-86-8

Реферат тақырыптары:

1. Киіз үй бейнесін сахналық кеңістіктің элементі ретінде қолдану талдауы
2. Сахнаны безендірудегі қазақ ою-өрнегі мен сәндік өнерінің ықпалы
3. Дәстүрлі ою-өрнектерді қазіргі театр дизайнына интеграциялау жолдарын зерттеу
4. Абай мен Мұхтар Әуезов шығармалары бойынша қойылымдардағы сценографиялық шешімдер
5. Қазақстан әдебиетінің басты тұлғаларына арналған спектакльдердің визуалды тұжырымдамасын талдау
6. Қазақстан театрларындағы қазіргі сценография үрдістері: ұлттық бірегейлік пен жаһандану арасындағы тепе-тендік
7. Қазақстанның мәдени кеңістігі аясындағы сахна безендірудің жаңа тәсілдеріне шолу
8. Сахна архитектурасы және оның қойылымның визуалды кеңістігіне ықпалы
9. Құжатты театрдағы сценография — көркемдік бейнелеу құралы ретінде
10. Виртуалды сценография: сахнада цифрлық технологияларды пайдалану
11. Драмалық театр сценографиясындағы бейне мен метафора
12. Экологиялық сценография: театрлық кеңістікті тұрақты жобалау
13. Иммерсивті театрдағы сценография: қыындықтар мен мүмкіндіктер
14. XX ғасыр сценографиясына шолу: негізгі стильдер мен тұлғалар
15. Қазақстан ұлттық театрындағы сценография: дәстүр мен қазіргі заман
16. Қазақ эпосы мен фольклоры негізіндегі қойылымдардағы көркемдік шешімдерді зерттеу
17. Сценографиядағы қазақ киіз үйінің интерпретациясы: этнографиялық нақтылықтан символизмге дейін
18. Қойылым сценографиясына режиссерлік интерпретацияның әсері
19. Қазіргі сценография: функция мен тұжырым арасындағы тепе-тендік
20. Гrim түрлері және олардың сахналық бейнелеудегі функциялары: реалистік, стилизацияланған, пластикалық грим
21. Сахналық өнердегі жас ерекшелігіне байланысты гримнің функциялары мен тәсілдері
22. Гримдегі арнайы эффектілер технологиялары: латексен CGI-ге дейін
23. Театрдағы фантастикалық грим: тұжырымдама мен мақсаты
24. Театр мен кинодағы характерлік грим: айырмашылықтары мен ортақ қағидаттары
25. Фэнтези және хоррор жанрындағы арнайы грим технологиялары: әлемдік тәжірибе мен қазақстандық практика